

підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 767. – С. 317–325.

4. Статистика: экономические показатели стран мира. – Режим доступа: <http://www.ereport.ru/stat.php?razdel=country>.

Володимир ПЛЕКАН

Тернопільський національний економічний університет

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У сучасних умовах однією з ефективних форм функціонування агропромислових підприємств є здійснення ними раціональної та ефективної зовнішньоекономічної діяльності. При виході на зовнішній ринок агропромислові підприємства потрапляють в умови жорсткої міжнародної конкуренції. Успішна робота в цих умовах можлива лише при застосуванні сучасних методів управління, використання наявного потенціалу та сприятливих зовнішніх умов господарювання.

Зовнішньоекономічна діяльність агропромислових підприємств України є одним із найважливіших напрямків розвитку підприємництва. Тому вкрай важливим є питання узагальнення теоретичних засад та визначення основних принципів її здійснення з урахуванням тенденцій вітчизняної та світової економіки.

Під зовнішньоекономічною діяльністю розуміють діяльність суб'єктів господарської діяльності, побудовану на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами [1]. Насамперед слід враховувати, що у сучасному економічному просторі, де базові основи конкурентної боротьби формуються та працюють на основі чинників глобалізації, зовнішньоекономічна діяльність та міжнародна торгівля є дієвим елементом української економічної політики. Об'єднання всіх світових економічних систем передбачає створення єдиної світової системи на основі порівняльних переваг у виробництві певних видів продукції [2]. До того ж економічна глобалізація є процесом, який характеризується структурними змінами і поетапним формуванням органічного цілісного світового господарства, що у свою чергу, є необхідним елементом становлення й розвитку цілісності світового суспільства [3].

Зовнішньоекономічна діяльність агропромислових підприємств, зміст якої полягає у кооперації у сферах виробництва та обігу, в інноваційній, впроваджувальній та сервісній галузях, може здійснюватися також з використанням асоціацій ділового співробітництва.

Визначення ефективності зовнішньоекономічних операцій зумовлює ступінь зацікавленості підприємства у виході на світовий ринок, а також дає змогу обґрунтувати окремі пропозиції щодо закупівлі та продажу певних товарів та послуг за кордон.

Для ефективного функціонування агропромислових підприємств в Україні та підвищення конкурентоспроможності їх продукції в умовах реалізації нової державної політики в сфері розвитку АПК необхідно приділити важливу увагу розбудові такої інфраструктури, що була б економічно привабливою для залучення іноземних інвестицій та значних приватних капіталовкладень.

Реальними шляхами розширення експортно-імпортних операцій є широкомасштабне будівництво найсучасніших, модернізованих авто-, авіа- та залізничних шляхів, ліній зв'язку та електропередач, сучасної системи телекомунікацій.[4]

Для створення сучасного конкурентоздатного сільськогосподарського виробництва в Україні доцільно створити хоча б в кількох регіонах країни аграрні технополіси, що дозволили б децентралізувати аграрний науково-технічний потенціал, об'єднали підприємства агропромислового комплексу різних форм власності та науково-дослідні інститути з метою ефективного співробітництва.

Можливими шляхами підвищення конкурентоспроможності українських аграрних підприємств при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності є:

- відповідність вітчизняних стандартів на продукцію агропромислового комплексу вимогам стандартів Європейського Союзу, куди прагне вступити Україна сьогодні;

- налагодження сучасної інфраструктури аграрного ринку;

- поліпшення взаємозв'язків українських аграрних підприємств;

- налагодження співпраці підприємств агропромислового комплексу з науко-дослідними установами різних країн;

- збільшення експортного потенціалу вітчизняних підприємств шляхом сприяння і впровадження систем управління якістю;

- покращення репутації України на міжнародному ринку як виробника екологічно чистої і безпечної продукції;

- організація міжнародних виставок, ярмарок, конференцій на території нашої країни та сприяння участі вітчизняних суб'єктів господарювання у таких заходах закордоном;

- збільшення обсягів державного фінансування наукових розробок в аграрній сфері тощо.

Підсумовуючи все вищевикладене, можна дійти висновку, що незважаючи на ряд проблем, які існують на агропромислових підприємствах України, роль зовнішньоекономічної діяльності як зовнішнього фактора економічного зростання в сучасних умовах постійно зростає. Посилюється її вплив на соціально-економічний розвиток підприємств, галузей і національного господарства в цілому.

Література:

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств за ред. Ю. Г. Козака, І. С. Логвінової, І.Ю. Сіваченка. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.

2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 р. № 950-ХІІ, зі змінами та доповненнями.

3. Перехідна економіка: Монографія / В. М. Геєць, Є. Г. Панченко, Е. М. Лібанова та ін.; За ред. В. М. Гейця. – К.: Вища школа, 2003. – 591 с.

4. Кваша С. М., Голомша Н. Є. Конкурентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції на світовому аграрному ринку // Економіка АПК – 2006. – № 6. – 104 с.

Юлія ЯРМОЛЕНКО

м. Київ, Академія праці, соціальних відносин і туризму

ПЕРШОЧЕРГОВІ ЗАХОДИ СПРИЯННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

Економічне зростання вирішує багато проблем суспільства, але ж воно повинно відбуватися у межах сталого розвитку, якій сприяє гармонійному використанню всіх ресурсів й забезпечує не ефемерний добробут населення, а добробут кожної людини. Необхідності сталого розвитку економіки, у тому числі й АПК, багато присвячено наукових праць. Теоретико-методологічні засади сталого розвитку суспільства й економічного зростання по суті були закладені ще у працях В. Вернадського, С. Подольського, Е. Денісона, Р. Солоу. Подальший розвиток ці засади отримали у працях Г. Дейлі – у напрямі економічної теорії сталого розвитку, Х. Хотелінга та Л. Гурвіца – в оцінці впливу на соціально-економічний розвиток екологічних факторів та розвитку теорії економічного механізму. Вагомий вклад у розвиток теоретичних, методологічних та науково-практичних основ із проблем сталого розвитку економіки внесли А. Третяк, М. Хвесик, Є. Хлобистов (забезпечення раціонального землекористування); І. Бистряков, О. Веклич, Л. Мельник, А. Чухно (розвиток основ екологічної економіки та екологічного регулювання); О. Бородіна, І. Гончаренко, О. Гудзинський, О. Єрмаков, А. Малиновський, Л. Мармуль, І. Прокопа, В. Юрчишин (соціально-економічний розвиток сільських територій). Важелі та інструментарії економічного забезпечення саме аграрного сектору досліджені у розробках таких вітчизняних учених як: О. Вишневської, О. Гаркуші, В. Голян, Б. Данилишина, М. Дем'яненка, М. Кропивка, П. Макаренка, М. Маліка, Л. Мельника, В. Плаксієнка, П. Саблука, Н. Сіренко, І. Топіхи, В. Топіхи, І. Червен, В. Шибаніна, О. Шибаніної, В. Юрчишина та інших.

Крім того, результати наукових досліджень були обговорені на різних конгресах, форумах, конференціях, семінарах. Але ж незважаючи на такі досягнення у науковій площині, у практичній сфері мало що змінюється на шляху сталого розвитку як економіки в цілому, так і в агропромисловому комплексі.